

Overlegorgaan
Fysieke Leefomgeving

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Contactpersonen

Annelies Verhagen
Secretaris OFL
M +31(0)6-11185057
annelies.verhagen@minienw.nl

Felix Wolf
Secretaris OFL
M +31(0)611254139
felix.wolf@minienw.nl

Datum

7 mei 2019

memo

Samenvatting en acties naar aanleiding van
bijeenkomst Expertisegroep OFL-Aardgasvrije
wijken

Inleiding

Op 3 april jl. heeft de eerste bijeenkomst van de OFL Expertisegroep Aardgasvrije Wijken plaatsgevonden. Dit memo geeft een korte samenvatting van het overleg weer. De belangrijkste conclusies en actiepunten voor het vervolg worden ook in dit memo verwoord. Een uitgebreid verslag van deze bijeenkomst is beschikbaar bij het OFL.

Doel van de bijeenkomst

Doel van de bijeenkomst was tweeledig:

1. verduidelijken van de opgave die het OFL van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) heeft gekregen en
2. het bespreken van de gekozen uitgangspositie en vanuit verschillende perspectieven toetsen of daarin de juiste stappen zijn gezet.

Wat is participatie

Tijdens de bijeenkomst werd eerst het begrip participatie verder verkend. Daarvoor heeft het OFL het onderzoeksinstituut DRIFT gevraagd om onderzoek te doen¹ naar de (wetenschappelijke) kennis en ervaringen met participatie bij de transitie naar aardgasvrije wijken. Een belangrijke conclusie van dit onderzoek is dat over specifiek deze transitie ervaringen erg weinig bekend is. Wél is volgens dit onderzoek duidelijk, dat voor deze transitie een andere manier van kijken naar participatie nodig is. Niet uitgaan van een overheid-burger verhouding (zoals vaak vastgelegd in 'participatie ladders') maar uitgaan het begrip "empowerment": wat maakt dat iemand zich gesteund en bekrachtigd voelt om een bijdrage te leveren.

De rol van het OFL

Deze rol werd tijdens de bijeenkomst kort toelicht. BZK verzoekt het OFL om:

¹ Rapport/verslag op korte termijn in te zien/te downloaden voor OFL leden en via de OFL site.

- bij te dragen aan het leerproces rondom de sociaalmaatschappelijke aspecten van de wijkgerichte aanpak voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.
- advies te geven hoe participatieprocessen bijdragen aan de opschaling,
- waarbij alle mogelijke samenwerkingsvormen waarbij tenminste burgers zijn betrokken tot de reikwijdte van de opdracht behoren.

Vragen voor de aanwezigen

Tijdens deze bijeenkomst werden de volgende vragen gesteld:

1. Wat is jullie oordeel over de gekozen benadering (positie OFL, gebruikte concepten)
2. Welke acties zouden volgens jullie (eerst) uitgevoerd moeten worden?

Vragen werden per groep van zes personen besproken en per groep naderhand plenair gepresenteerd. De belangrijkste conclusies zijn:

- Zie het aardgasvrij maken als een maatschappelijk vraagstuk van ons allemaal. Het is niet (alleen) aan de overheid om deze transitie uit te voeren. Het is belangrijk om verbindingen te zoeken met- en samen te werken met bestaande (zowel publieke als private) initiatieven.
- Uit verschillende presentaties komt de wens naar voren om een deel van de middelen die de overheid ter beschikking stelt via het PAW programma te gebruiken voor initiatieven *uit de samenleving* op basis van "high trust" want,
- De overheid heeft geld beschikbaar gesteld voor partijen die 'willen en kunnen', zij gaan op volle kracht vooruit. Echter, een grote groep (private) initiatiefnemers wordt dan gemist die (in de ogen van de overheid) niet het juiste mandaat, middelen, ruimte of status hebben. Dit is de groep die wel wil maar niet kan. Zij moeten de juiste ondersteuning kunnen krijgen. Geef daarbij ook voldoende aandacht aan de "dwarsliggers". Daarom:
- Breng in beeld:
 - welke (type) groepen er in de wijken zijn, hoe groot die zijn en welke sentimenten er leven.
 - welke formats, welke vormen, welke taal succesvol zijn en hoe kennis en ervaring wordt overgebracht en dus welke schaa sprong mogelijk is.
- Maak gebruik van *alle* beschikbare bronnen, er is al veel onderzocht en ervaring opgedaan; niet alleen bij individuele gemeenten, maar juist ook bij bijvoorbeeld procesbegeleiders die in meerdere gemeenten actief zijn.

- Maak een *actieve* verbinding tussen onderzoek en de praktijk. Er is al veel bekend over wijken, zorg voor de juiste informatie en pak als OFL de rol van verbinder.

Vervolgacties OFL

Het OFL wil, zo mogelijk samen met de deelnemers en anderen, in de komende tijd de volgende acties uitvoeren:

- De conclusies en aanbevelingen uit deze bijeenkomst worden door OFL besproken met het interbestuurlijk programma aardgasvrije wijken (PAW). Dan zal met name gesproken worden over op basis waarvan nieuwe proeftuinen zullen worden gekozen en dus ook over hoe (private) initiatieven zouden kunnen deelnemen aan het PAW.
- Een eerste beeld vormen van welke (typen, niet door de overheid geïnitieerde) initiatieven er in de wijken zijn, hoe groot die zijn en welke ervaringen zijn en welke sentimenten er leven,
- Een overzicht maken welke formats, welke vormen, welke taal succesvol zijn en dus hoe kennis en ervaring over aardgasvrij maken van woningen in- en tussen wijken wordt of kan worden overgebracht en dus welke schaa sprong mogelijk is.
- Stimuleren dat er een actieve verbinding tussen onderzoek en de praktijk gaat ontstaan.
- Operationaliseren van het begrip "empowerment" zodat de bijdrage van dit begrip aan het aardgasvrij maken van wijken goed kan worden bepaald.
- Op verzoek van de deelnemers aan deze bijeenkomst, worden voor 2019 nog 2-3 bijeenkomsten georganiseerd (ca. 1 per kwartaal).

Vervolg vragen aan de deelnemers

Aan het eind van de bijeenkomst werden aan de deelnemers de volgende vragen gesteld:

- Hoe willen jullie betrokken blijven in de komende tijd?
- Geef ook zelf aan wat je beschikbaarheid is en mogelijkheden zijn.
- Geef aan wie we nog niet aan tafel hebben. Geef aan als je iets ziet waarvan je vindt dat OFL er naar toe moet.
- Zijn er concrete aanbevelingen, modellen/aanpakken die nu al relevant zijn?

Meer informatie over het OFL en Aardgasvrije wijken

Het >[Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving \(OFL\)](#) brengt burgers, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en overheid bijeen om mee te denken over en te werken aan oplossingen voor complexe vraagstukken rond de inrichting van de fysieke leefomgeving.

Voor deelnemers van het OFL zijn memo's en andere rapporten, verslagen en analyses van het OFL op het gebied van aardgasvrije wijken in te zien/te downloaden via >[deze OFL webpagina](#).

Nog geen deelnemer van het OFL? Meer informatie en aanmeldingsmogelijkheid vindt u >[HIER](#).

